

Krátky slovník slovenského jazyka (1987), *Dynamika slovné zásoby súčasnej slovenčiny* (1989) či *Pravidlá slovenského pravopisu* (1991). Jeho oddanosť zošľacht'ovaniu jazykovej kultúry ho neopúšťala do konca života, živo sledoval všetko spoločenské i kultúrne dianie a neváhal pohotovo upozorniť redakcie médií (či už listom alebo telefonicky), keď sa miera nedbanlivosti proti jazyku prekračovala.

Pri spomienke na Ivana Masára nemožno obísť jeho povahové vlastnosti, ktoré dominovali v celej osobnosti: mal nezvyčajný dar humoru, takého, akým bol on svojou podstatou – láskavého, jemného, nie však naivného. Spolupracovníci sa vždy tešili na jeho humorom iskriace príhovory zo života ústavu, ktorými spríjemňoval spoločné posedenia pri rozličných príležitostiach. Neraz svoje starostlivo pripravené vstupy prednášal v štúrovčine, čo poukazovalo nielen na spätosť ústavu so zakladateľom spisovného jazyka, ale aj na jeho dobré poznanie histórie slovenčiny a na jeho bytostné vlastenectvo. Spolupracovníkov napokon vždy potešil svojimi milovanými husličkami, na ktorých citlivo hral ich obľúbené piesne.

Spomienku na jazykovedca Ivana Masára možno zakončiť krátko: mimoriadnemu človeku mimoriadna pozornosť.

Mária Pisárčiková

Konferencia Človek a jeho jazyk 2010

V dňoch 20. – 22. 1. 2010 sa v Kongresovom centre Slovenskej akadémie vied v Smoleniciach uskutočnila konferencia s názvom *Človek a jeho jazyk 2010*. Názov pripomína rovnomennú konferenciu pred desiatimi rokmi, ktorá bola venovaná osemdesiatinám Jána Horeckého. Tá tohtoročná bola pripomenutím si jeho nedožitého jubilea 90 rokov. V príjemnom prostredí Smolenického zámku sa zišlo takmer 70 domácich a zahraničných účastníkov z rôznych lingvistických oblastí. Väčšinu z nich Ján Horecký odborne viedol a podnecoval v skúmaní fonetiky a fonológie, lexikológie, morfológie, štylistiky, ale aj terminológie, prekladu, kultúry spisovnej slovenčiny, klasickej filológie, v komparatívnom výskume, vo výučbe slovenčiny ako

cudzieho jazyka či v iných oblastiach. Do všetkých týchto vedeckých disciplín sám počas svojho života nielen zablúdil, ale vyryl v nich aj nezmazateľnú stopu. O jeho erudovanosti svedčí takmer dvetisíc bibliografických záznamov, za ktorými sa skrýva ozaj priekopnícka práca nevidaného rozměru veľkého slovenského lingvistu.

Počas troch dní si na konferencii *Človek a jeho jazyk 2010* svoje vedecké skúsenosti vymieňali mnohí odborníci. Vzhľadom na široké pole pôsobnosti J. Horeckého aj príspevky prednesené na konferencii boli rôznorodé. Organizátori vyčlenili na prednesenie a diskusiu niekoľko tematických oblastí, ktoré korešpondovali s oblasťami výskumu J. Horeckého: všeobecná jazykoveda, jazyk – etnicita – kultúra, sociálne determinanty spisovného a národného jazyka – sociolingvistické aspekty komunikácie, semiotika – systém/štruktúra – gramatika – sémantika, slovotvorba – morfematika – morfológia, aktuálne problémy terminológie a terminografie, kontrastívny výskum, klasická filológia, matematická, počítačová a korpusová lingvistika.

Konferenciu slávnostne otvorila predsedníčka Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV A. Ferencíková privítaním účastníkov konferencie slovami Jána Hollého a spomienkou na jeho hexametre, ktorými J. Horecký sám vítaval účastníkov mnohých smolenických konferencií. Za Slovenskú jazykovednú spoločnosť pri SAV i za seba želala všetkým zhromaždeným príjemné rokovanie a slovami „nech je jeho tvorivý duch prítomný aj na tejto konferencii“ odovzdala slovo ďalším rečníkom. M. Šimková z Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave prečítala pozdravný list z Ústavu formálnej a aplikovanej lingvistiky Matematicko-fyzikálnej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe. P. Sgall, J. Panevová a E. Hajičová v ňom s úctou spomenuli najmä túorskú pomoc J. Horeckého pri organizovaní konferencie Colling v roku 1982 i jeho odbornú pomoc pri prácach na počítačovom pracovisku v Prahe. K. Habovštiaková zaspomínala na mladého J. Horeckého a na časy, keď sám začínal svoju vedeckú dráhu.

Účastníci si prostredníctvom troch osobných silných spomienok na J. Horeckého, ktoré predniesol S. Ondrejovič z Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave, pripomenuli ľudskosť a profesionálnu odbornosť, ale najmä priateľskosť J. Horeckého ku každému, s kým sa ako nezabudnuteľná postava stretol. V pamäti ostáva najmä jeho otvorenosť pre všetkých, ktorí chceli rásť, skúmať skrytosti jazyka a usúvzťazňovať ich.

S. Ondrejovič zhrnul aj najvýznamnejšie vedecké diela J. Horeckého a jeho pedagogickú činnosť. Osobitne sa pristavil pri veľkom diele J. Horeckého na poli spisovného jazyka, kde učil všetkých vnímať jazyk ako „niečo prirodzené, ako súčasť nás samých“. Mnohí účastníci súhlasne prikývli rečníkovi na záverečné tvrdenie, že bolo šťastím žiť v dobe J. Horeckého.

Ako sme už spomenuli, organizátori konferencie vymedzili niekoľko tematických blokov podľa výskumných oblastí blízkych J. Horeckému, v ktorých odznelo 61 príspevkov. Informácie o vybraných príspevkoch neuvádzame podľa programu, ale podľa príslušnosti k jednotlivým tematickým oblastiam.

V bloku všeobecná jazykoveda bolo prednesených 11 príspevkov. Mnohé z nich vyvolali veľkú diskusiu. Tá musela byť – ako to už býva – z časových dôvodov často „pragmaticky“ ukončená. O to viac však bolo potom vedeckých debát v kuloároch pri dobrej večeri či vínu. J. Dolník z Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave vo svojom príspevku *Jazykový znak ako kultúrna jednotka* nadviazal na Horeckého oddelenie komunikačného jazykového znaku od systémového jazykového znaku, ktoré J. Horecký vzápätí dáva do semiotického vzťahu. Dôsledná semiotizácia jazykového znaku smeruje ku kulturologizácii. J. Dolník nadviazal na jazykový znak ako kultúrnu jednotku a zdôraznil, že k jazykovému znaku môžeme pristupovať ako k jazykovo-semiotickej, všeobecno-semiotickej alebo kultúrno-semiotickej, resp. kultúrno-antropologickej jednotke.

F. Čermák z Ústavu Českého národného korpusu Filozofickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe otvoril v príspevku *Centrum a periférie jazyka ještě jednou* otázku dichotómie centra a periférie v jazyku. Ako základný problém formuloval vágnosť a absenciu dostatočných kritérií na bližšie vymedzenie týchto pojmov a ich dichotómie. Doterajšie ilustrácie považuje len za účelovo vybrané príklady, zdôrazňuje chýbajúcu systematickú analýzu. Po otvorení problému centra a periférie v jazyku a po výpočte nedostačujúcich náhľadov naň navrhol použiť alternatívny prístup so škálou. Samozrejme, autor si uvedomuje aj mnoho ďalších otázok, ktoré sa s takýmto novým prístupom vynoria. Zaujímavý príspevok a nový pohľad na centrum a perifériu jazyka podnietil rozsiahlu diskusiu medzi poslucháčmi. V nej boli doplnené informácie a čiastočne zodpovedané otázky súčasne na oba prednesené príspevky. S. Ondrejovič skonštatoval, že centrum a periféria jazyka

sú pohyblivé piesky pri pohľade na jazyk, F. Štícha ocenil otvorenie tejto otázky a sám sa v diskusii zamyslel nad termínmi *centrum* a *periféria*. Do diskusie sa potom zapojili aj ďalší (E. Tibenská, S. Čmejrková, J. Dolník, A. Jarošová, L. Kralčák, H. Gladková).

J. Findra z Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici pripomenul vo svojom príspevku *Funkčný pohľad profesora Horeckého na jazyk* košatost' tvorby J. Horeckého a jej hĺbku. Venoval pozornosť ponoru J. Horeckého do problematiky glosovania, textu ako takého, štýlu masmediálnej komunikácie, napr. hovorenej publicistiky v elektronických médiách i písanej publicistiky v dennej a periodickej tlači, prepojenia textu s jazykovou kultúrou a vyústenia do teoretického spracovania problematiky ústnych a písaných publicistických textov. Do diskusie sa s príspevkom k problematike esejistického štýlu zapojili aj S. Čmejrková a S. Ondrejovič, k otázke miery zrozumiteľnosti sa vyjadril J. Dolník.

V. Krupa z Ústavu orientalistiky SAV v Bratislave venoval vo svojom príspevku *Proces revitalizácie polynézskych jazykov* pozornosť revitalizácii maorijského jazyka na Novom Zélande. Počet používateľov tohto jazyka v 19. storočí pod vplyvom vlny britských prisťahovalcov klesol a jeho znalosť sa veľmi oslabil. V 20. rokoch 20. storočia bol dokonca na školách zakázaný. Situácia sa však na konci 70. rokov minulého storočia zlepšila a postupne sa začalo s revitalizáciou tohto jazyka a s ním súvisiacej kultúry. Napriek stálej hrozbe v podobe anglicky hovoriacich obyvateľov v mestách sa spoločnosť Maori snaží rozvíjať na Novom Zélande najmä kultúru, ktorá posilní postavenie a používanie maorijského jazyka.

Tematický blok jazyk – etnicita – kultúra obsahoval 6 príspevkov. S. Čmejrková z Ústavu pre jazyk český Akadémie vied Českej republiky v Prahe preverovala koncept individuálneho komunikačného štýlu pri analýze mediálneho dialógu v príspevku *Identita mluvčích v různých komunikačních situacích: komunikační styly*. Analyzovala televízne interview s dvoma mladými českými spisovateľkami a sledovala ich hovorený prejav v porovnaní s ich písaným literárnym prejavom. Následne sa zamýšľala, do akej miery komunikačný štýl autoriek ovplyvňuje komunikačný štýl moderátorov. V príspevku *Lingvokultúrny aspekt politického diskurzu na Slovensku* predstavili O. Orgoňová a A. Bohunická z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave diskurz utváraný v súvislosti s prezí-

dentskými voľbami na Slovensku v roku 2009. Politický diskurz skúmali autorky ako fenomén fixovaný prostredníctvom masmediálnych prostriedkov. Zdôraznili diskurz ako proces, ktorý v sebe nesie javovú dynamickosť, premenlivosť a variabilnosť diskurzu samého. Odpoveď na otázku, či sa český administratívny štýl v posledných rokoch mení pod vplyvom procesov európskej integrácie, alebo sa zvyrazňujú jeho charakteristické črty, hľadala v príspevku *Úřední (administrativní) čeština pod vlivem evropské integrace* J. Hoffmannová z Ústavu pre jazyk český Akadémie vied Českej republiky v Prahe. Autorka analyzovala dokumenty EÚ preložené do češtiny. Pozornosť venovala množstvu preberaných slov do češtiny, pohybu medzi formulami, kliše a výrazovým stereotypom, inovatívnosti v týchto prejavoch, ale aj konzervatívnemu vyjadrovaniu – knižnému až archaickému. J. Pekarovičová z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa vo svojej reflexii *Profesor Ján Horecký a Studia Academica Slovaca* vrátila do čias prvých ročníkov Letnej školy slovenského jazyka a kultúry, na ktorých J. Horecký prednášal zahraničným účastníkom. Jeho príspevky sa nachádzajú až v 29 ročníkoch SAS, čím patrí k jedným z najproduktívnejších autorov. J. Pekarovičová sa v priereze pristavila pri jeho najvýznamnejších príspevkoch a témach, ktorým sa venoval počas svojho pôsobenia na Letnej škole SAS.

Sociálne determinanty spisovného a národného jazyka – sociolingvisticke aspekty komunikácie, taký názov niesol tretí tematický blok, do ktorého si sami autori zaradili osem svojich príspevkov. K. Musilová z Katedry českého jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci predložila čiastkové výsledky dlhodobého sociolingvistického výskumu česko-slovenských (nielen) jazykových vzťahov po rozdelení spoločnej federácie. Prostredníctvom dotazníkov sledovala medzi slovenskými vysokoškolákmi rozsah ich kontaktov s českým prostredím, zameriavala sa najmä na študentské názory súvisiace s prekladom z češtiny do slovenčiny a naopak, so slovenským dabingom v českých filmoch a českým dabingom v slovenských filmoch, ale zaujímala ju aj perцепčná kompetencia Čechov a Slovákov v súčasnosti spojená s používaním kontaktných jazykových javov. Príspevok J. Skladanej z Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave upriamil pozornosť na praktickú oblasť vedeckej činnosti J. Horeckého, na jazykovú kultúru, ktorá mala podklad v jeho bohatej teo-

retickej práci vo všetkých jazykovedných disciplínach. Autorka zdôraznila, že J. Horecký sa vždy opieral o aktuálny stav súčasnej jazykovej situácie. Za dôležitý faktor považoval jazykový úzus, používanie výrazov v bežnom hovorenom jazyku. Každý jeho záver bol však vždy podložený serióznym vedeckým východiskom. E. Klapicová Hornáčková z Katedry moderných jazykov Františkánskej univerzity v Steubenville rozprúdila príspevkom *Je internetová komunikácia nástrojom na zveladenie či ohrozenie jazyka?* širokú nesúhlasnú diskusiu medzi poslucháčmi. V príspevku hovorila o komunikácii na internete a jej negatívnych vplyvoch na používateľa, akými sú ochudobňovanie jazyka, oslabovanie slovnej zásoby, zámerné zjednodušovanie morfologickej a syntactickej štruktúry viet a mnohé iné.

Tematický blok semiotika – systém/štruktúra – gramatika – sémantika naplnili štyri príspevky, z ktorých vyberáme dva. M. Avramovová z Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave ponúkla poslucháčom príspevok *Tehotné slová. Adjektíva označujúce oplodnenú ženu (samicu) v lexikografickom spracovaní*, v ktorom sa venovala lexikografickému spracovaniu synonymického radu adjektív označujúcich oplodnenú ženu alebo zvieraciu samicu. Za problém považuje uvádzanie takýchto heslových slov v mužskom rode, hoci v základnom význame je ich spájateľnosť obmedzená na feminína, a tiež lexikografický opis lexikálneho významu týchto slov, kde vzťažné zámeno alebo činné prídavné slovo v mužskom rode pôsobí rušivo. O dvoch slovesných kategóriách v bengálčine informovala v príspevku *Čas a aspekt v bengálčine* A. Rácová z Ústavu orientalistiky SAV v Bratislave. V bengálčine sú spomínané dve kategórie úzko späté a vyjadrujú sa pomocou určitých slovesných tvarov, tradične nazývaných časy. Systém v jazyku tvoria štyri jednoduché časy a štyri zložené časy, z hľadiska aspektu ich možno rozdeliť na imperfektívne a aspektuálne prísne nevyhranené. Každému z nich autorka venovala osobitnú pozornosť.

Druhým najväčším tematickým blokom bol blok s názvom slovtvorba – morfematika – morfológia. Doň autori zaradili desať príspevkov. Modálnosti, osobitne epistemickej, sa vo svojom príspevku *Epistemická modálnosť a evidencialita v slovenčine* venovala M. Ivanová z Inštitútu slovakistiky, všeobecnej jazykovedy a masmediálnych štúdií Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Autorka vymedzila škálu epistemických hodnôt od vysokej pravdepodobnosti až po úplnú neistotu a ne-

zabudla upriamiť pozornosť poslucháčov nielen na hodnotenie, ale aj na hodnotiaci zdroj. H. Gladková z Ústavu slavistických a východoeurópskych štúdií Filozofickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe predniesla príspevok *Centrum a periferie kategorie deminutivnosti (Co ukázala sonda do paralelního korpusu)*. Zdôraznila v ňom, že skúmaná kategória je definovaná komplexom sémantických a formálnych parametrov. Na materiáli paralelného korpusu z dielne Českého národného korpusu autorka porovnávala deminutivnosť v slovanských jazykoch, a to ju priviedlo k poznaniu, že štruktúru deminutivnosti môžeme kategorizovať a tak prispieť k analýze jej kontextovej podmienenosti. Názvom motivovaným menami zvierat sa v príspevku *Geografický pohľad na niektoré názvy rastlín motivované názvami zvierat* venovala A. Ferenčíková z Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave. Autorka analyzovala 20 dvojslovných pomenovaní lúčnych a lesných rastlín z lexikálneho zväzku Atlasu slovenského jazyka, ktoré sú odvodené od zvieracích názvov, a jednoslovné názvy, ktoré majú v slovotvornom základe zvieracie podstatné meno.

Príspevkom *Predikační, nebo predikativní? O konkurenci adjektiv zakončených na -ační a -ativní v úzu současné standardní psané češtiny* pozval F. Štícha z Ústavu pro jazyk český Akadémie vied v Prahe na zamyslenie sa nad skúmaním tvorenia slov a ich opisov v slovníkoch a nad možnosťami, ktoré na tento cieľ ponúkajú elektronické korpusy. Ich analýzou autor zistil existenciu viacerých aspektov, ktoré na konkurenciu adjektív typu *komunikační* verzus *komunikativní* vplyvajú. S. Oriňáková z Ústavu jazykových kompetencií Centra celoživotného a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity v Prešove, F. Šimon z Katedry romanistiky a klasickej filológie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a J. Genči z Katedry počítačov a informatiky Fakulty elektrotechniky a informatiky Technickej univerzity v Košiciach v príspevku *K morfematickej analýze latinských substantívnych a adjektívnych kompozít* spracovali a predstavili morfematickú analýzu latinských substantívnych a adjektívnych kompozít z Latinsko-českého slovníka od autorov J. M. Pražáka, F. Novotného, J. Sedláčka. Kompozitá autori delia na vlastné kompozitá a tzv. iuxtapozície, spojenia so zreteľnou pádovou formou prvého člena kompozita. Za zaujímavé považujú, že pri iuxtapozícii sa prehodnotili pôvodné gramatické a derivačné morfémy na interfixy.

Štyri odborné príspevky utvorili tematický blok aktuálne problémy terminológie a terminografie. Pracovníčky Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave K. Buzássyová v príspevku *Trvale inšpirujúce podnety terminologických výskumov profesora Jána Horeckého* a A. Jarošová v príspevku *Aspekty idiomatičnosti: medzi frazeológiou a terminológiou* odzrkadlili teóriu J. Horeckého v koncepcii tvorby Slovníka súčasného slovenského jazyka. M. Bujalková z Ústavu cudzích jazykov Jesseniovej lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Martine uvažovala v príspevku *Pojmové systémy v lekárskej terminológii* o klasifikácii pojmových systémov na základe ich znakov, ale aj vzťahov medzi príbuznými pojmami. K medicínskym pojmovým systémom patria klasifikácie, nomenklatúry a tezaury. Špecifickou úlohou pojmových systémov v terminológii je vytvorenie organizačných zásad pre medicínske pojmy, pre štandardizáciu odborného jazyka medicíny, ale aj pre informatické a štatistické vyhodnocovanie. V. Wambachová z Fakulty filológie a umenia Viedenskej univerzity vo Viedni venovala pozornosť chemickej nomenklatúre a spôsobom odvodzovania slovenského chemického názvoslovía. Kontrastívne porovnávala túto problematiku s nemčinou a češtinou.

Tematická oblasť matematickej, počítačovej a korpusovej lingvistiky bola zastúpená piatimi príspevkami. V. Benko z Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave predstavil metodiku obohacovania morfologickej anotácie Slovenského národného korpusu tak, aby bolo možné vytvárať v nástroji WordSketch Engine kolokačné profily samostatne pre zvrátané a nezvrátané podoby slovíes. Tak sa pri ich lexikografickom spracovaní predíde v práci s týmto nástrojom vyhľadávaniu takých tvarov, ktoré sa správajú ako lexikálne homonymá. *Korpus soukromé korespondence: zkušenosti a perspektivy* bol názov príspevku Z. Hladkej z Ústavu českého jazyka Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne, v ktorom autorka informovala o tvorbe korpusu súkromnej korespondencie z rokov 1990 – 2005, o špecifikách tvorby takéhoto korpusu, jeho využití ako jedinečného zdroja informácií o jazykovom úze, ale aj o jeho perspektívach – spätnom doplnení korespondencie z celého 20. storočia. Autorka sa zastavila aj pri všeobecných otázkach, ktoré sa spájajú s budovaním malých špecializovaných korpusov. V. Schmiedtová z Ústavu Českého národného korpusu Filozofickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe v príspevku *Český jazyk v období tota-*

lity 1948 – 1989 skúmala jazyk propagandy, ale aj jazyk väčšiny ľudí, ktorí na tlak propagandy reagovali s iróniou a humorom. Jazyk propagandy je možné skúmať z nového korpusu i zo Slovníka komunistického jazyka, ktorý v roku 2010 vyjde knižne. Jazyk ľudí je zas možné skúmať zo súčasných korpusov, kde sa irónia a humor socialistických rokov dostávajú na povrch. Autorka sa okrem iného v príspevku zmienila aj o tvorbe korpusu totality a o štatistických zaujímavostiach zhromaždeného materiálu.

Do tematického bloku kontrastívny výskum bolo zaradených päť príspevkov. A. Böhmerová z Katedry anglistiky a amerikanistiky Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa v príspevku *Udomácnení hostia? Nahliadnutie do prítomnosti anglicizmov a dynamiky ich vplyvu na jazykové roviny súčasnej slovenčiny* zaoberala niektorými otázkami vplyvu anglicizmov na slovenčinu. Kládla si otázku, do akej miery a v akej podobe je pri preberaní dôležitá interlingvistika – dôverná znalosť jazyka zdroja výpožičiek – na odhalenie prítomnosti a dynamiky ich vplyvu na jazykové roviny súčasnej slovenčiny. Problematike prekladu lingvokulturém (v eseji G. Orwella *Politika a jazyk*) sa v rovnomennom príspevku venovala M. Gavurová z Inštitútu prekladateľstva a tlmočníctva Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Autorka porovnávala dva slovenské preklady eseje s originálom a súčasne sa sústredila na hodnotenie ekvivalentnosti prekladateľských riešení, prítomnosti nežiaducich a nevyhnutných sémantických posunov, ale aj príkladov frazém, klišé, cudzích slov či vágnych slovných vyjadrení, s ktorými sa prekladatelia museli popasovať. V závere príspevku sa autorka zamýšľala nad tým, či sú Orwellom kritizované komunikačné stereotypy charakteristické aj pre súčasnú slovenčinu.

Tematický blok klasickej filológie reprezentovalo päť príspevkov. Dobovú ohraničenosť etymologických výkladov Marca Terentia Varrona, ale aj vyzdvihnutie jeho hlbokej intuície v súvislosti s osvojovaním si systémovo-štruktúrnej stavby klasickej latinčiny predstavil v príspevku *Ars grammatica v diele Marca Terentia Varrona* J. Taraba z Katedry romanistiky Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. T. Hamar z Ústavu cudzích jazykov Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave v príspevku *Latinské adjektíva charakterizujúce tep v diele Caelia Aureliana a v modernej lekárskej terminológii* analyzoval preklad slova *tep* v gréckych prekladoch rímskeho autora. Autor venoval pozornosť adjektívam bližšie charakterizu-

júcim jednotlivé aspekty ľudského tepu. Tie predstavujú korene modernej klasifikácie tepov v súčasnej lekárskej terminológii. E. Buzássyová z Katedry klasickej a semitskej filológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave zaujala v príspevku *Fonológia latinčiny Jána Horeckého* s odstupom rokov postoj k niektorým z Horeckého podnetov týkajúcich sa fonológie latinčiny vypracovanej na základe latinského fonologického systému overovaného pomocou všeobecnej fonologickej teórie.

E. Liptáková z Katedry komunikačnej a literárnej výchovy Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove vytvorila svojím príspevkom *Jazykoveda a lingvodidaktika* samostatný blok aplikovanej lingvistiky. Autorka uvažovala o postavení jazykovedy v procese didaktickej komunikácie v primárnom vzdelaní. Zamýšľala sa aj nad hierarchiou princípov vyučovania v smere od kognitívneho edukačného systému. Naznačila tým, ako sa všeobecné princípy stavby a fungovania jazyka transformujú do obsahu a procesu vyučovania materinského jazyka.

Tri dni spoločne prežitého času na konferencii *Človek a jeho jazyk 2010* spojili slovenských i českých lingvistov v uvažovaní a diskusií o témach blízkych im a ich učiteľovi J. Horeckému. Vymenené poznatky, odborné dišputy, stretnutie s kolegami z rôznych vedeckých pracovísk a medziľudské príjemné teplo utvorili nezabudnuteľnú atmosféru na Smolenickom zámku, ale azda aj v srdci každého účastníka. Príspevky z konferencie budú publikované v zborníku s rovnakým názvom, aký niesla konferencia.

Katarína Gajdošová

Komplexne o teoretických aspektoch a výsledkoch výskumu fungovania zvukových javov v rečovej praxi

[SABOL, Ján – BÓNOVÁ, Iveta – SOKOLOVÁ, Miloslava: Kultúra hovoreného prejavu. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity 2006. 254 s.]

Publikácia *Kultúra hovoreného prejavu* vyšla síce dávnejšie, no zároveň v určitom horizonte prešla „aklimatizačnou fázou“ v rámci jazykovedných knižných prác a rovnako aj v rámci publikácií učebnicového charakteru.